

Emnenr. 10

Fylke: Hordaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Meland

Emne: Lyngging og klossing

Bygdelag:

Oppskr. av: Eliás Mjåtveit

Gard: Mjåtveit

(adresse): Trekking om Bergen.

G.nr. 22 Br.nr. 8

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Etter eigi røynsle og andres.*

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

E. Mjåtveit nr. småbrukar m.v. f. 1844.

SVAR

1. Smått, ungt lyng vert kalla slålyng, av' ein kan slå det med fjø - antan stultoro eller langoro. Er det nokolunde godt å slå, so er det snaraste å slå med langoro.

Ein ein forlile slålyng, lyt ein stjera toppane av stjerne lyng med sigd. No lyngar folk ikkje undtakaen det vert for knøpt med høyporet. I min barndom og ungdom var det vanlegt å lynga heile vetteren, når vret var til det.

b) Etter at kinnstgjødselen kom, vert det sjeldan lynga - utan i værknipa i knappe forår.

I eldre tid vart det mest skære lyng med sigd eller blege med stultoro.

Å slå lyng med langoro vart vanleg i mi ungdomstid. Arbeidet gjekk då snaraste.

I eldre tid, eg kan minnast, vart det vanlegaste, at folk "gjekk etter lyng" strakest etter middag kvar sinaste dag, det var berr mark og opplett - heile vetteren. For å dryga høyet. Til nons (kl. 4 e.m.) kom ein

heimatt. — Lynget la ein í stál og
tranka det fast, so det skulde halda
seg grønt og ikkje tørka opp.

Á eitt maten til byrjuna vart
kalla á visska. Det var á laga
vondla (uttale: vándla), ein til kvar
kyr til kvart mál. Ein höveleg
stor högdott vart rulla saman
og þetta notso lyng inn í. Á
hög snúra ein fyrst eit band. Dette
bandet batt ein om kvar vandel.
Det var kvinnearbeid á visska.

Þetta arbeiðet er stút for lenggi
síðan no. Det tokt for lang tíð
kvar dag. No rullar ein ikkje höyet
saman, men tek láust hög í
fangst og ber inn til kvar
kyr, nær dei skal mjólkast.

2. Vert det knæpt om hög på várparku,
so lyngar ein endá de, for á berga byrjuna
fram. Det vart ogso gjört í Þringsári.
Etteste lyngingi vart allid fram på
várparku — nær det syntu seg, at hög-
skælet minka for mykje. [Lynga, skjara lyng. Skölyng]
3. Lígd, stúttorr elder langorr. Vanlege ljá.
Vedrigdane derimot var störru og sterkaru
en lyngsigdane.
4. Det er báde mannsfolk- og kvinnsfolk-
arbeið.
5. Hor jamt ein kan slá lyng þó sansu
stáðen kan ymsa lítt. Vert lyngin for gamal
og hard, brönnur ein kan vekka, so
vetur det ny og fin lyng oppatt.

2. 3
6 Lyngen vert jammaste boren heim i
kjipor. Dyri, då ein dreiv meir med
lynging, künde ein ogso legga lyng på
vanlege høytang og lera han heim
på ryggen. Var det råd å koma fram
med hest, so künde ein køyra lyng
heim. — Same stader kan lyngmarkerne
vera mere heima ^{ved} heimeboen. Andre
gardar kan ha lang veg — og kan nytta
køyravegar eit stykke av veglengdi. So
dette kan gansa mykje.

7 Vert lyngen ikkje fora opp nokolunde
snart, so vert han lagt i stål, so han
ikkje tørkar for mykje opp.

8 Kyri og smaler et lyng. Det gjorde sagta
ogso gjeiterne. Geit held ikkje folk her no.
Lyng for dyri saman med hög.
Lyng vert aldri hakka. Hornmykje
lyng dyri for om gangen er uråd
å seia. Her ein lite hög, lgt dei få
meir av et lyng. Hornmykje lyng ein
treng for vinteren kan helder ikkje
svarast på. Det vert so gmsne år.

9. Lyng er eit magert for. Det vert
betre rekna som hjelpefor.

B Lyng som beite.

På desse kantar er det mykje lyng
marker og lite valmark i utmarkerne.
Kyri vert slepte ut om våren, når
det er vorte so mildt, at dei kan
liggja ute. Her det ikkje nyberde kyri,
greider dei seg med det dei sjölve finn
fram til mitvæli. Sauerne derimot

4.
Kan her gå ute heile vetteren. Geit held
ikke folk her no. Lærskilde snjøvettar
kan smalen måtte stå inne stuttare
elder lengere tid. Lyng er kjø nokso
kraftfor jüst.

11. 1 Lev aldri høyrte at nokon banka inn
mose til for

2 etki.

Annem mose

1 Veit ikkje at blitt hev vore brukta
her i bygdi.

1722

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING